

Arkitekturuddannelse i verdensklasse

Uddannelsen og samarbejder på tværs:

Århus har allerede en arkitekturuddannelse, som er tæt på verdensklasse, men hvis den status skal bevares og styrkes er det nødvendigt at nytænke og videreudvikle. Det kræver, at vi formår at arbejde på tværs af særinteresser.

Tiden, hvor hver skole eller uddannelsesinstitution var nok i sig selv og kunne klare sig med det, er helt slut.

Tiden, hvor hver tegnestue kunne klare sig med egne kompetencer, er slut.

Tiden, hvor kommunen med egen forvaltning var tilstrækkeligt, er slut.

Vi skal naturligvis være gode, rigtig gode endda, til det vi laver hver især – ligegyldig hvilken uddannelse, vi repræsenterer, eller om vi repræsenterer et firma eller den kommunale forvaltning. Men vi skal også forstå at forskning og undervisning skal laves i samarbejder, på tværs af institutioner og faglige skel. (Vi skal forstå at gode projekter udvikles på tværs af faglige kompetencer, og der skal som kommunal forvaltning arbejdes med inddragelse af uddannelse, erhverv og borgere – altså brugere).

For mig er der ingen tvivl om at netværksdannelser er vejen frem. Vi skal samarbejde med andre, vi skal danne uddannelses- og forskningsnetværk ikke bare lokalt og nationalt, men også internationalt og på tværs af det nationale og det internationale. Det skal ikke bare være netværk uddannelsesinstitutioner imellem.

Det skal være netværksdannelser på tværs at uddannelses- og forskningsinstitutioner, erhverv og sågar kommuner. Så min opfordring er: lad os komme i gang, lad os samle kommunen, byens kreative og arkitektfaglige praksismiljøer, internationale forbindelser og samarbejdspartnere.

Vi skal dele og udvikle sammen med andre til fælles gavn både for uddannelse og forskning, men også om noget der er til gavn for og noget der forandrer verden uden for uddannelsesinstitutionen.

Så som jeg allerede har sagt på arkitektskolen: lad os starte med os selv – min opfordring er: samarbejd på tværs af faglige felter og kategorier på tværs af institutioner og interesser, på tværs af erhvervs- uddannelses- og byinteresser.

Århus Kommune har tanker om etablering af et arkitektur- og designcenter. Også for at fremme uddannelse på området. Men ambitionen er ikke høj nok. Hvis man

vil skabe arkitektur- og designuddannelse i verdensklasse – samtidig med at man vil skabe kvalitet og stor opmærksomhed på området til gavn for byen og dens borgere – er det nødvendigt at kommunen er med til nytænkning og tager del i forpligtelserne, når det gælder uddannelse inden for arkitektur og design.

Så i stedet for at have en arkitektskole og et center for arkitektur- og design, der er adskilte, skal disse institutioner sammentænkes.

Arkitektskolen Aarhus har kapaciteten, ekspertisen og formatet til at kunne drive et sådant center. Der er mulighed for synergi mellem sådanne to institutioner og en mulighed for at løfte området til et meget højt niveau.

Så min opfordring er at Århus kommune, Arkitektskolen Aarhus og Kulturministeriet går sammen og laver et fælles projekt for en ny Arkitektskole som indeholder et center for Arkitektur- og Design. En helt konkret og fysisk sammentænkning af skole og center. Hvis Århus Kommune er villig til at investere i dette projekt i stedet for et selvstændigt center for Arkitektur- og Design, er det muligt at etablere et miljø, som både kan sikre en arkitektuddannelse i verdensklasse, men også et internationalt samlings- og udviklingssted for arkitektur og design i verdensklasse. Vi kan sammen skabe et miljø på området, der vil give internationalt opmærksomhed og som kan være omdrejningspunkt for udvikling af arkitekturen i Århus.

Hvis kommunen er rigtig modig placerer den også rent fysisk sin forvaltning på arkitektur- og planlægningsområdet på dette sted, så der kan opstå et forum, en form for laboratorium og en endnu tættere synergi mellem forvaltningen af Århus på det fysiske område og den nytænkningen, der udvikles på arkitektskolen.

Sidst men ikke mindst kunne det være interessant, hvis byens store tegnestuer ville placere dele af deres udviklingsafdelinger samme sted. Sådant at vi sammen kunne skabe et laboratorium for arkitektur- og design og for by- og landskabsudvikling sammen med skolen og kommunen.

Internationalisering af uddannelsen

Et er at skabe samarbejder på tværs i det lokale miljø og nationalt – noget andet er at skabe uddannelsessamarbejder internationalt. Det skal gøres helt fra starten af uddannelsen. Allerede fra 1. år. Derfor har arkitektskolen startet et nyt uddannelsesinitiativ, hvor de studerende er på en måneds studieophold i andet semester af deres første studieår.

Sidste år var det et ophold i Mexico med samarbejde med et Mexicansk universitet,

100 mexicanske studerende og 10 undervisere. I år er de 1. års studerende i Australien, i Sydney for at studere operahuset af Utzon. Det foregår som et samarbejdsprojekt mellem 120 studerende og 10 undervisere fra AAA og tilsvarende 120 australske arkitektstuderende og 10 undervisere fra University of Technology Sydney. Ud over projektet omkring Operahuset er de studerende i Broken Hill, en nedlagt sølvmineby 1200 km vest for Sydney, hvor de udarbejder et stort Land Art projekt.

Det har allerede skabt stor opmærksomhed i den Australske presse og kunstverden. Her har de opdaget, at der er mennesker, fra et lille land med en arkitektskole i en by med navnet Århus, der er så skøre og ambitiøse at de tør sende 130 mand om på den anden side af jorden for at studere.

Her er der en arkitektskole, der tør satse og som er villig til at sætte overlæggen højt fra starten af studiet. Her er en skole, der vil placere sig selv i verdensklasse. Ikke i kraft af hvilke store kanoner, den kan prale af at have på lønningslisten, men i høj grad i form af det samarbejde, den ønsker, og de studiemuligheder og det studiemiljø den etablerer for sine studerende.

Hvis arkitektuddannelsen i Århus skal udvikle sig og opretholde det høje niveau, er det nødvendigt at fastholde undervisningsformen.

Her er det tydeligt, at vi er langt foran de fleste andre arkitekturuddannelser i Europa og for den sags skyld verden. Den daglige kontakt mellem underviser og studerende og det faktum at alle studerende har deres egen plads på skolen gør en meget stor forskel.

Men denne undervisningsform er dyr. Den kræver lokaler så alle har en plads hver dag – i modsætning til de fleste udenlandske arkitektskoler, hvor de studerende kan møde op et par gange om ugen – og hvis de er heldige, finde en plads.

Hvis vi vil fastholde det høje niveau, vi har internationalt, skal vi fastholde og udbygge vores relation til praksis, vi skal indgå i forpligtende samarbejder med erhvervet og udtænke samarbejdsmodeller, som kan være med til at udvikle faget, ikke bare til gavn for uddannelsen, men også til gavn for tegnestuerne, erhvervet og byen Århus.

Hvis vi vil have arkitektuddannelse i verdensklasse skal vi ikke bare skabe et godt miljø for faste forskere og faste undervisere, men vi skal turde åbne skolen op for udefrakommende initiativer og samarbejdspartnere, som kan tilføje modstand til det vi går og tænker – som kan rukke ved vores selvforståelse.

Men vi er også afhængige af at miljøerne uden for skolen vil bidrage – det koster at ville have en arkitekturuddannelse i verdensklasse. Det kræver at erhvervet og tegnestuerne stiller op og investerer tid i samarbejdet. Det er ikke nok at forlange kompetencer den ene vej – det kræver også at der leveres den anden vej. Sammen kan vi løfte uddannelsen og opnå det vi alle gerne vil.

Torben Nielsen